

Szkolny Program Profilaktyki

Szkoły Podstawowej nr 3
im. Jana Kochanowskiego
w Tychach

realizowany w latach
2012 – 2015

Spis treści:

- I. Podstawa prawna.
- II. Wstęp.
- III. Obszary działań profilaktycznych.
- IV. Ewaluacja.

I. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 72 (ochrona praw dziecka przed przemocą, wyzyskiem i demoralizacją)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie ramowego statutu publicznej szkoły podstawowej i publicznego gimnazjum z późniejszymi zmianami.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
8. Uchwała nr XVIII / 406 /12 Rady Miasta Tychy, z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli w Tychach na lata 2012 – 2014.

II. Wstęp

W związku ze zwiększającymi się nieustannie potrzebami przeciwdziałania zjawiskom zagrażającym zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci i młodzieży istnieje konieczność podejmowania kompleksowych działań profilaktycznych na terenie szkoły.

Podstawą do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki była analiza sytuacji wychowawczej, informacje od nauczycieli, rodziców i uczniów, jak również priorytety Ministerstwa Edukacji Narodowej, które obecny rok szkolny uznało za rok „Bezpiecznej szkoły”, a także wspomniana wcześniej Uchwała Rady Miasta Tychy dotycząca bezpieczeństwa.

Przeprowadzona ewaluacja Programu Wychowawczego oraz diagnoza środowiska szkolnego oraz wymienione priorytety były podstawą do sformułowania obszarów działań profilaktycznych:

1. Bezpieczeństwo uczniów.
2. Profilaktyka uzależnień.

Celem nadrzędnym Szkolnego Programu Profilaktyki jest zapewnienie bezpieczeństwa i możliwości wszechstronnego rozwoju uczniom.

Cele szczegółowe to:

1. przeciwdziałanie naśladowaniu zachowań agresywnych,
2. diagnoza form spędzania czasu wolnego,
3. pomoc w lepszym radzeniu sobie (bez nadmiernego napięcia) z rozwiązywaniem problemów, których dostarcza nam życie,

4. rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie, umiejętnego współżycia z innymi oraz odnajdywanie w samym sobie oparcia w trudnych sytuacjach,
5. stworzenie możliwości przeżycia sukcesu, a tym samym budowanie pozytywnego obrazu siebie i najbliższych,
6. umiejętne postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć, pokazywanie mocnych stron i próba wykorzystania ich w życiu, rodzinie i szkole, walka ze stresem,
7. kształtowanie systemu wartości we współpracy z rodzicami,
8. zapewnienie uczniom ciekawych możliwości spędzania wolnego czasu poprzez kształtowanie nawyku systematycznej aktywności ruchowej, wzmacniania mięśni, podnoszenie kondycji fizycznej, a przez to elastyczności i sprężystości ciała,
9. likwidowanie czynników zagrażających prawidłowemu rozwojowi psychospołecznemu,
10. wzmacnianie u uczniów postaw pożądaných społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań,
11. pomaganie uczniom w budowie własnej hierarchii wartości.
12. promowanie trybu życia zapewniającego zdrowie psychiczne i bezpieczeństwo w dorastaniu do odpowiedzialnego życia poprzez zgodne oddziaływanie wszystkich nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa,
13. uzyskanie zmiany w zachowaniu u zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczniów, ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole,
14. dostarczenie uczniom wiedzy na temat uzależnień oraz ich skutków,
15. pomoc rodzicom w rozpoznaniu zagrożeń uzależnieniem,
16. opieka nad uczniami przejawiającymi zachowania ryzykowne.

Szkolny Program Profilaktyki jest spójny z Programem Wychowawczym Szkoły, Programem Bezpieczeństwa i zestawem programów nauczania.

Jego realizatorami są wszyscy pracownicy szkoły oraz zaproszeni specjaliści, którzy zajęcia profilaktyczne będą prowadzić z uwzględnieniem najważniejszych strategii: informacyjnych, edukacyjnych, działań alternatywnych, interwencyjnych.

Metody stosowane w trakcie realizacji programu to : mini-wykład, praca w grupach, burza mózgów, metoda niedokończonych zdań, śnieżna kula, studium przypadku, symulacja itp.

Programy profilaktyczne realizowane w szkole mają dać młodzieży rzetelną wiedzę o substancjach uzależniających i szkodliwych skutkach ich zażywania, mają ćwiczyć umiejętności odmawiania i podejmowania samodzielnych decyzji, mają promować zdrowy styl życia, a także rozwijać uniwersalne umiejętności pomocne w radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, ułatwiającymi kontakt z innymi ludźmi i samym sobą. Są ukierunkowane na umacnianie poczucia własnej wartości, uczenie się radzenia ze stresem i przykrymi emocjami. Mają wdrożyć młodzież do podejmowania racjonalnych decyzji w sprawie substancji uzależniających oraz zmniejszyć potrzebę sięgania po nie w chwilach trudności osobisty.

III. Obszary działań profilaktycznych

Obszary działań	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
I . Profilaktyka uzależnień.	1. Dostarczenie uczniom wiedzy na temat uzależnień oraz ich skutków.	1. Projekcja filmów na temat wybranych uzależnień.	Wychowawcy	Cały cykl kształcenia.
		2. Utworzenie biblioteczki tematycznej.	Bibliotekarz	
		3. Lekcje, godziny wychowawcze, warsztaty, dotyczące niktynizmu, narkomanii.	Wychowawcy, Nauczyciele, Pedagog szkolny	Cały cykl kształcenia.
		4. Pogadanki na temat szkodliwości środków odurzających.	Pedagog szkolny, Wychowawcy.	W trakcie roku.
		5. Udział w przedstawieniach teatru profilaktycznego.	Dyrektor, Pedagog szkolny.	Zgodnie z kalendarzem.
		6. Przeprowadzenie spotkań ze specjalistami poświęconych skutkom uzależnień.	Dyrektor, Pedagog szkolny.	Cały cykl kształcenia.
		7. Uczenie zachowań asertywnych.	Wychowawcy, Pedagog szkolny.	Cały cykl kształcenia.

	2. Zapoznanie rodziców z podstawowymi informacjami dotyczącymi uzależnień.	1. Przeprowadzenie z rodzicami na temat zapobiegania uzależnieniom. 2. Przygotowanie materiałów informacyjnych.	Dyrektor, Pedagog szkolny, Wychowawcy. Pedagog szkolny, Wychowawcy.	Cały cykl kształcenia. W trakcie roku.
	3. Stała opieka nad uczniami przejawiającymi zachowania ryzykowne.	1. Indywidualne rozmowy wychowawców z uczniami. 2. Spotkania z uczniami mającymi problemy. 3. Kierowanie do placówek służących fachową pomocą w uzależnieniach.	Wychowawcy. Pedagog szkolny. Dyrektor, Pedagog szkolny.	W trakcie roku. W trakcie roku. W razie konieczności.
II. Bezpieczeństwo uczniów.	1. Analiza stanu bezpieczeństwa w drodze do szkoły, podczas pobytu w szkole oraz w drodze powrotnej, jak również podczas dni wolnych od zajęć. 2. Edukacja dla bezpieczeństwa z uwzględnieniem udzielania pierwszej pomocy.	1. Współpraca, wymiana informacji między pracownikami szkoły w zakresie zapewnienia uczniom bezpieczeństwa. 1. Egzekwowanie zasad zachowania w różnych miejscach w szkole, zgodnie z obowiązującymi regulaminami. 2. Szkolenie nauczycieli i uczniów w zakresie udzielania pierwszej pomocy.	Koordinator ds. bezpieczeństwa, Wychowawcy. Wychowawcy, Nauczyciele. Dyrektor, Wychowawcy.	Co najmniej dwa razy w roku. Na bieżąco. Zgodnie z ofertą ośrodków szkoleniowych.

	<p>3. Poprawa bezpieczeństwa uczniów w drodze do i ze szkoły.</p>	<p>3. Popularyzacja wiedzy na temat zachowania bezpieczeństwa w domu, na terenie osiedla, w kontaktach z obcymi ludźmi, czy na wycieczkach poza miasto.</p> <p>1. Prelekcje na temat zagrożeń na drodze z przypomnieniem zasad ruchu drogowego.</p> <p>2. Pomoc uczniom w zdobyciu karty rowerowej.</p> <p>3. Uczestnictwo uczniów w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, dotyczących bezpieczeństwa</p> <p>4. Obecność osoby przeprowadzającej uczniów przez pasy w okolicach szkoły.</p> <p>5. Rozszerzenie monitoringu wizyjnego w szkole i dookoła niej.</p> <p>6. Współpraca szkoły ze służbami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na terenie naszej placówki.</p>	<p>Wychowawcy, Nauczyciele, Pedagog szkolny.</p> <p>Zaproszony policjant drogówki, Nauczyciel techniki.</p> <p>Nauczyciel techniki.</p> <p>Wychowawcy, Pedagog szkolny,</p> <p>Dyrektor</p> <p>Dyrektor.</p> <p>Dyrektor, Pedagog szkolny, Koordynator ds. bezpieczeństwa.</p>	<p>Zgodnie z programami rocznymi.</p> <p>W I semestrze roku.</p> <p>W trakcie całego roku.</p> <p>Zgodnie z harmonogramem konkursów.</p> <p>Przez cały rok szkolny.</p> <p>W miarę możliwości finansowych.</p> <p>Systematycznie w ciągu roku oraz w razie potrzeby.</p>
--	---	---	--	--

IV. Ewaluacja

Program profilaktyki przygotowano na okres 3 lat szkolnych. Ewaluację prowadzą osoby, które go tworzyły i realizowały.

Celem ewaluacji są:

1. kontrola realizacji programu;
2. rozwój wiedzy o programie;
3. rozwiązywanie problemów powstających w trakcie jego realizacji.

Ocenie podlegają następujące elementy programu:

1. zasoby jakie są używane w trakcie realizacji programu;
2. zastosowane strategie oddziaływań profilaktycznych;
3. osiągnięte wyniki bezpośrednio obejmujące zmiany w sferze osobowości i zachowania uczniów;
4. wyniki „odroczone”, czyli zmiany obserwowane w funkcjonowaniu psychospołecznym uczniów w co najmniej rok po zrealizowaniu programu.

W trakcie realizacji programu, ewaluacja będzie miała charakter kształcący i polegać będzie na poprawie i wzmocnieniu programu profilaktyki (bieżąca korekta określonych części programu). Po 3 latach zostanie przeprowadzona ewaluacja podsumowująca, która określi czy program powinien być kontynuowany, czy jest efektywny i pozwolił osiągnąć wyniki zgodne z oczekiwaniami, oraz czy działania były jednoznaczne i właściwie dobrane.

Podstawę dla formułowania ocen realizacji programu profilaktyki stanowią narzędzia stosowane w ramach wewnętrznego mierzenia jakości pracy szkoły:

1. sprawozdania;
2. analizy, dane statystyczne;
3. zapisy w dokumentacji;
4. badania ankietowe;
5. opinie, wnioski;
6. obserwacje, hospitacje; programy, scenariusze itp.